

Directie Noord-Afrika en Midden-Oosten

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.rijksoverheid.nl
Nederland
www.nederlandwereldwijd.nl

Contact
woo@minbuza.nl

Referentie
Min-BuZa.2023.17769-17

Datum 31 augustus 2023

Betreft Deelbesluit II op uw Woo-verzoek inzake het Nederlandse ontmoedigingsbeleid

Geachte

U heeft op 17 januari 2023, door mij ontvangen op 17 januari 2023, met een beroep op de Wet open overheid (hierna: Woo) om informatie verzocht. Uw verzoek is ingediend mede namens en heeft betrekking op het ontmoedigingsbeleid met betrekking tot Israëliische nederzettingen in de periode van 1 januari 2006 tot indiening van het verzoek.

U verzoekt om openbaarmaking van de volgende informatie:

- De inhoud van het ontmoedigingsbeleid met betrekking tot economische banden met Israëliische nederzettingen;
- De gevallen waarin Nederlandse bedrijven, instellingen of organisaties zijn ontmoedigd om zaken te doen in Israëliische nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever (inclusief Oost-Jeruzalem) en/of de bezette Syrische Golanvlakte of met bedrijven die daar gevestigd of actief zijn.

Specifiek vraagt u om informatie met betrekking tot uw verzoek neergelegd in de volgende documenten:

- Vergaderstukken, waaronder: besluiten, besluitenlijsten en notulen;
- Interne correspondentie en gespreksverslagen (brieven, e-mails inclusief bijlagen, sms'jes en WhatsApp-berichten);
- Externe correspondentie en gespreksverslagen (brieven, e-mails inclusief bijlagen, sms'jes en WhatsApp-berichten) tussen uw overheidsinstantie en de Israëliische overheid, inclusief de Israëliische ambassade in Nederland;
- Externe correspondentie en gespreksverslagen (brieven, e-mails inclusief bijlagen, sms'jes en WhatsApp-berichten) van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, de Nederlandse Ambassade in Tel Aviv en de Nederlandse vertegenwoordiging in Ramallah met bedrijven, instellingen en organisaties die contact met hen opnamen over zakendoen in

Israëlische nederzettingen, of met bedrijven die daar gevestigd of actief zijn;

- Memo's, notities;
- Rapporten, interne nota's, presentaties, adviezen, verslagen;
- Datasets.

De ontvangst van uw verzoek is per e-mailbericht bevestigd op 19 januari 2023. Op 8 februari 2023 is contact met u opgenomen waarbij is aangegeven dat er tevens fysieke dossiers betrokken worden bij de inventarisatie van uw verzoek alsmede dat het proces van opvragen tijd vergt. Bij e-mailbericht van 13 februari 2023 is de beslistermijn verdaagd. U bent vervolgens op 17 maart 2023 en op 29 maart 2023 op de hoogte gesteld van de voortgang van de behandeling van uw verzoek. Hierbij is eveneens aangegeven dat er met deelbesluiten zal worden gewerkt teneinde zo snel mogelijk aan een deel van uw verzoek te kunnen voldoen.

U heeft op 3 april 2023 beroep ingesteld tegen het niet tijdig beslissen op uw verzoek op grond van de Woo.

Bij besluit van 20 juli 2023 heeft u een eerste deelbesluit ontvangen. Dit tweede en laatste deelbesluit heeft voornamelijk betrekking op papieren dossiers die in het archief zijn aangetroffen.

Bij uitspraak van 26 juli 2023 heeft de rechtbank uw beroep tegen het niet tijdig beslissen gegrond verklaard en mij opgedragen om uiterlijk 31 augustus 2023 het onderhavige tweede deelbesluit te nemen op straffe van een dwangsom.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Woo.

Inventarisatie documenten

De in het kader van uw verzoek geïnventariseerde documenten zijn opgenomen in een inventarisatielijst die als bijlage bij dit besluit is gevoegd. Deze inventarisatielijst vermeldt (indien aan de orde) de toegepaste uitzonderingsgrond(en) per document. In dit besluit staat de nadere toelichting bij de toegepaste grond. Hierdoor wordt per document duidelijk wat is besloten.

Besluit

Uw verzoek wordt gedeeltelijk ingewilligd. Ik heb in mijn beoordeling getracht zo transparant mogelijk te zijn. Er doet zich echter een aantal uitzonderingsgronden en beperkingen voor zoals genoemd in de Woo, die een beperkte kennisname van hetgeen in het document is opgenomen, rechtvaardigen. Voor de motivering hiervan verwijs ik naar het onderdeel 'Overwegingen' van dit besluit.

Gedeeltelijk openbaar

Ik besluit een deel van de door u gevraagde informatie gedeeltelijk niet openbaar te maken. Per document is op de inventarislijst aangegeven welke uitzonderingsgronden zijn toegepast.

Gehele weigering

Ik besluit daarnaast een deel van de door u gevraagde informatie in het geheel niet openbaar te maken. Op de inventarislijst is aangegeven bij welk document dit aan de orde is en welke uitzonderingsgronden zijn toegepast.

Buiten reikwijdte

Indien een document passages bevat die buiten de reikwijdte van uw verzoek vallen omdat de informatie een ander onderwerp betreft zijn de betreffende tekstdelen verwijderd onder de vermelding "valt buiten reikwijdte van het verzoek" dan wel informatie die reeds openbaar is nu de Woo niet ziet op openbare informatie.

Overwegingen

Allereerst wil ik u wijzen op het volgende.

Iedereen heeft het recht om overheidsinformatie op te kunnen vragen zonder daarbij een reden te hoeven aangeven. Dit staat in het eerste artikel 1.1. van de Woo. Dit is een belangrijk recht van de burger. Daarbij is het uitgangspunt dat overheidsinformatie openbaar is, tenzij er uitzonderingsgronden zijn die dit beperken. De uitzonderingsgronden staan in hoofdstuk 5 van de Woo. Ik moet hierbij het algemeen belang van openbaarheid afwegen tegen de belangen die de uitzonderingsgronden beschermen. In het algemeen geldt hierbij de regel dat wanneer ik informatie aan u verstrek, deze openbaar is voor een ieder. De Woo is niet van toepassing op informatie die al openbaar is.

Algemene uitgangspunten bij toetsing aan de uitzonderingsgronden

De toetsing aan de uitzonderingsgronden verloopt als volgt. Eerst kijk ik of een van de uitzonderingsgronden speelt. Vervolgens kijk ik wat voor soort uitzonderingsgrond het is. Als het een absolute uitzonderingsgrond is, mag ik de informatie niet verstrekken. Als het een relatieve uitzonderingsgrond is, moet ik een afweging maken tussen het algemene belang van openbaarheid en het specifieke belang dat de uitzonderingsgrond beschermt. Daarbij weegt het belang van openbaarheid zwaar. In de inventarislijst en op de documenten heb ik opgenomen welke uitzonderingsgronden van toepassing zijn.

Artikel 12 van het Douanewetboek van de Unie (DWU).

Een aantal van de geïnventariseerde documenten heeft betrekking op een vergunningsaanvraag dual-use goederen. Het betreft de ingediende specifieke aanvraag en de daartoe behorende bijlagen zoals een overeenkomst van de

aanvrager met een derde partij en productspecificaties ten behoeve van de aanvraag.

Ten aanzien van deze documenten geldt dat zij onder de geheimhoudingsbepaling van artikel 12 DWU vallen. Hiertoe is het volgende van belang.

Artikel 12 van de DWU bevat een geheimhoudingsplicht voor alle door de douaneautoriteiten bij de uitvoering van hun taken verkregen inlichtingen die van vertrouwelijke aard zijn of die als vertrouwelijk zijn verstrekt. Zowel de douane als de minister zijn douaneautoriteiten in de zin van deze bepaling. Het betreft een uitputtende bepaling die rechtstreekse werking heeft binnen de Nederlandse rechtsorde en voorrang geniet boven het nationale recht. Met andere woorden, bij het toepassen van de communautaire geheimhoudingsbepaling van artikel 12 van de Verordening wordt niet toegekomen aan de toepassing van Woo. Dit betekent dat de documenten die onder de geheimhoudingsbepaling van artikel 12 DWU vallen, niet onder de Woo vallen. De geheimhoudingsbepaling van artikel 12 DWU kent geen beoordelingsruimte om tot een andere afweging te komen.

De informatie in de hierboven genoemde documenten van een aanvraagdossier valt derhalve onder de definitie van gegevens die aan de Douane en mijn ministerie zijn verstrekt als zijnde inlichtingen die van vertrouwelijke aard zijn of als vertrouwelijk zijn verstrekt in het kader van een douaneaangifte, zoals beschreven in artikel 12 DWU. Ik merk hier nog bij op dat artikel 12 DWU ziet op het vertrouwelijk verstrekken van inlichtingen, niet enkel op de verstrekking van documenten. De bepaling van artikel 12 DWU werkt op die manier door in alle documenten die voornoemde inlichtingen bevatten. Gelet op het voorgaande zal ik informatie die betrekking heeft op het voorgaande niet openbaar maken.

Absolute uitzonderingsgronden

Bedrijfs- en fabricagegegevens

Op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Woo mag ik geen informatie openbaar maken als het gaat om bedrijfs- en fabricagegegevens die in vertrouwen aan de overheid zijn medegedeeld. De vertrouwelijkheid van de informatie die aan de overheid is verstrekt, kan bijvoorbeeld blijken uit een expliciete verklaring. Het is ook mogelijk dat de vertrouwelijkheid door de verstrekker mocht worden aangenomen.

In een beperkt deel van de documenten komt informatie voor die op grond van voornoemd artikel niet openbaar gemaakt kan worden. U kunt hierbij denken aan in vertrouwen verstrekte informatie die inzicht geeft in de specifieke positie dan wel bedrijfsvoering van een bedrijf.

Nu de bovenstaande informatie in vertrouwen is gedeeld met mijn ministerie en concurrentiegevoelige informatie bevat die de positie van bedrijven dan wel organisaties kan benadelen zal ik deze informatie niet openbaar maken.

Op de inventarisatielijst en in de gedeeltelijk openbaar gemaakte documenten is de toepassing van deze uitzonderingsgrond aangegeven met de aanduiding "5.1.1.c".

Relatieve uitzonderingsgronden

Het belang van de betrekkingen van Nederland met andere landen en staten en met internationale organisaties

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder a, van de Woo wordt geen informatie openbaar gemaakt als dit de relatie van Nederland met andere landen en staten en met internationale organisaties beschadigt. Deze uitzonderingsgrond beoogt te voorkomen dat de wettelijke plicht tot het verstrekken van informatie tot gevolg zou hebben dat de Nederlandse internationale betrekkingen schade zouden lijden. Dat is bijvoorbeeld het geval indien, als gevolg van het verschaffen van informatie ingevolge de wet, wordt voorzien dat het internationale contact op bepaalde punten stroever zal gaan lopen, met als gevolg bijvoorbeeld dat het onderhouden van diplomatieke betrekkingen, of het voeren van bilateraal overleg met andere landen, staten of internationale organisaties moeilijker zou gaan dan voorheen, of dat men in die andere landen, staten of internationale organisaties minder geneigd zou zijn tot samenwerking dan voorheen.

Hierbij wordt opgemerkt dat voor het bestaan van het vermoeden dat diplomatieke betrekkingen zullen verslechteren als gevolg van het openbaar maken van bepaalde informatie niet altijd een concrete aanwijzing in de vorm van een uitdrukkelijke kennisgeving van een ander land, staat of internationale organisatie tot niet openbaarmaking noodzakelijk is, als uit de aard en inhoud van de gevraagde informatie kan volgen dat deze vertrouwelijk is.

Voorts merk ik op dat het invoeren van deze uitzonderingsgrond niet enkel is voorbehouden aan situaties waarin sprake is van (diplomatieke) documenten inzake het diplomatiek verkeer met een andere staat dan wel staten of internationale organisaties. Ook daar waar sprake is van interne-, interdepartementale- of andere mailwisselingen en waarin gesproken wordt over lopende (diplomatieke) trajecten of bijvoorbeeld een vertrouwelijk gedeelte van een voorstel van een lidstaat, kan het invoeren van deze uitzonderingsgrond aan de orde zijn.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken is verantwoordelijk voor alle diplomatieke contacten tussen Nederland en andere landen c.q. internationale organisaties. Het is van groot belang dat landen en organisaties kunnen vertrouwen op het vertrouwelijke karakter van deze contacten. Ik voorzie dat andere landen en internationale organisaties bij openbaarmaking van informatie uit het diplomatieke verkeer in de toekomst minder geneigd zullen zijn om mij informatie te verstrekken, en dat de betrekkingen met deze landen en organisaties in de toekomst stroever zullen verlopen. Ik ben van mening dat het belang van goede

internationale betrekkingen dient te prevaleren boven het belang van openbaarheid.

Bij meerdere (passages uit de) aangetroffen documenten is, gelet op de aard en inhoud van de informatie, het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en internationale organisaties in het geding.

Een deel van de informatie betreft bijvoorbeeld een in vertrouwen verkregen VN-rapport en een door de EU gemaakte samenvatting van dit rapport. Voorts betreft het bijvoorbeeld een position paper die van de Norwegian Refugee Council is ontvangen alsmede een beknopte weergave hiervan in de bijbehorende e-mail. Eveneens kunt u denken aan een analyse zoals deze is verkregen van de Palestijnse Autoriteit, een Note Verbale van de OHCHR, documenten van de VN Mensenrechtenraad dan wel (concept) documenten van de Europese Commissie. Het betreft documenten (van diplomatieke aard) die in vertrouwelijkheid zijn verkregen. Uit de aard en inhoud van de documenten volgt (eveneens) de vertrouwelijkheid van de daarin vervatte correspondentie.

Voorts betreft een deel van de documenten weergaven van gesprekken die de Nederlandse overheid heeft gevoerd met (leden van) de Israëlsche autoriteiten dan wel de Palestijnse Autoriteit. Ook ten aanzien van deze gesprekken (en de daarin gedeelde visies, uitspraken dan wel meningen) geldt dat zij onderdeel uitmaken van de diplomatieke dialoog en volgt uit de aard en inhoud (eveneens) de vertrouwelijkheid van de daarin vervatte correspondentie. Indien ik dergelijke (passages uit) documenten openbaar zou maken is, reeds gelet op het voorgaande, een verslechtering van de betrekkingen met Israël dan wel met de Palestijnse autoriteit, maar ook met andere landen te voorzien. Het vorenstaande geldt ook daar waar het de weergave van vertrouwelijke gesprekken betreft van de Nederlandse overheid met bijvoorbeeld andere lidstaten. Ook bij dergelijke gesprekken moeten gesprekpartners, mede gelet op de (diplomatieke) aard van die gesprekken, er vanuit kunnen gaan dat de inhoud hiervan vertrouwelijk blijft. Het openbaar maken van dergelijke informatie zou deze vertrouwelijkheid doorbreken, de effectiviteit van (bilaterale) overleggen ondermijnen en hiermee de betrekkingen met landen dan wel organisaties. Het bovenstaande geldt eveneens voor informatie die ik heb verkregen tijdens gesprekken en de standpunten van andere landen behelzen.

In meerdere documenten wordt de (visie op de) inzet van lidstaten, de EU dan wel andere landen verwoord op het gebied van (gezamenlijke) initiatieven die al dan niet zijn uitgevoerd. Het betreft hier informatie die in vertrouwelijkheid van lidstaten is verkregen, al dan niet tijdens bilaterale ontmoetingen. Het openbaar maken van deze informatie zou inzicht geven in de positie en visie van lidstaten en de EU, alsmede in de (bereidheid tot een) inzet daar waar het gaat om een EU-brede benadering. Hiermee zou inzicht worden gegeven in diplomatieke processen en afwegingen die landen maken daar waar het gaat om betrokkenheid van bedrijven bij financiële en economische activiteiten in nederzettingen.

Het openbaar maken van deze vertrouwelijke informatie dan wel visies en standpunten van andere (lid)staten dan wel instellingen (en de visie van Nederland hierop) zou de noodzakelijke vertrouwelijkheid en effectiviteit van het diplomatieke verkeer en bilateraal overleg (in de toekomst) ondermijnen en zou eveneens de betrekkingen met bepaalde landen, staten dan wel internationale organisaties schaden. Zoals aangegeven acht ik hierbij van belang dat de betrokken landen en organisaties er op dienen te kunnen vertrouwen dat de gedeelde informatie zoals visies/standpunten/voorstellen in het licht van het onderwerp van uw verzoek vertrouwelijk blijft. Het openbaar maken van bovengenoemde informatie zou er ook toe kunnen leiden dat andere landen in de toekomst weigeren om informatie in vertrouwelijkheid met Nederland te delen, als ze weten dat die informatie middels interne documenten van het ministerie van Buitenlandse Zaken dan wel middels (weergaven van) eigen documenten openbaar wordt gemaakt voor eenieder. Ik heb daarom besloten de desbetreffende informatie niet openbaar te maken.

In meerdere documenten zijn visies/analyses dan wel commentaar van ambtenaren dan wel bewindspersonen opgenomen over politieke dan wel maatschappelijk ontwikkelingen in de regio (in relatie tot het ontmoedigingsbeleid). Ik zal deze informatie niet openbaar maken. Waar mogelijk heb ik informatie die hiermee samenhangt wel openbaar gemaakt. Ik voorziet dat de betrekkingen met deze landen en/of internationale organisaties in de toekomst mogelijk stroever zullen verlopen indien ik overga tot openbaarmaking. Ik merk hierbij op dat ik heb meegewogen dat het van groot belang is dat ambtenaren van het ministerie van Buitenlandse Zaken ook in de toekomst scherp en zonder terughoudendheid hun visie durven te uiten over andere landen en/of internationale organisaties. Ik heb daarom besloten de desbetreffende informatie niet openbaar te maken.

Tot slot merk ik op dat in een aantal documenten visies en opvattingen van ambtenaren worden weergegeven die gerelateerd zijn aan het ontmoedigingsbeleid van Nederland. U kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan een voorgenomen bezoek ten tijde van het bilateraal forum op 8 en 9 december 2013 in Israël, en waarbij (inhoudelijke) afwegingen zijn gemaakt ten aanzien van de wenselijkheid van een dergelijk bezoek. Voorts kunt u denken aan afwegingen ten aanzien van spreekpunten ten behoeve van een gesprek met Booking. Los van de omstandigheid dat op delen van deze documenten het bepaalde in artikel 5.1.2.i van de Woo van toepassing is, zal ik deze visies niet openbaar maken nu ik voorziet dat de betrekkingen met landen en/of internationale organisaties in de toekomst stroever zal gaan verlopen. Ik verwijs hiervoor naar hetgeen ik in de voorgaande alinea heb opgemerkt.

Afwegende het belang van de internationale en bilaterale betrekkingen en het publieke belang bij openbaarmaking, acht ik, gelet op het voorgaande, het eerste zwaarder wegen. Ik zal deze informatie daarom niet openbaar maken. Op de

inventarisatielijst en in de gedeeltelijk openbaar gemaakte documenten is de toepassing van deze uitzonderingsgrond aangegeven met de aanduiding "5.1.2.a".

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Woo kan ik geen informatie openbaar maken als dit de persoonlijke levenssfeer schaadt en dit belang zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid.

In de meeste documenten staan persoonsgegevens van ambtenaren. Het gaat om gegevens die herleidbaar zijn tot een persoon, zoals onder meer namen, e-mailadressen, functienamen en telefoonnummers. In het kader van goed werkgeverschap vind ik dat het belang van privacy zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. Dit ter bescherming van de privacy van de betrokken ambtenaar/ambtenaren. Daarbij weegt mee dat het hier niet gaat om het opgeven van een naam aan een individuele burger die met een ambtenaar in contact treedt, maar om openbaarmaking op grond van de Woo.

Daar waar namen van derden en andere gegevens die tot hen te herleiden zijn in de documenten voorkomen geldt voor deze personen eveneens dat zij erop hebben mogen vertrouwen dat op een zorgvuldige en behoorlijke wijze met hun persoonsgegevens wordt omgegaan. Teneinde de persoonlijke levenssfeer van deze personen te beschermen weegt het belang de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken personen zwaarder dan het belang van openbaarheid.

Ik merk bij het bovenstaande op dat ik in een beperkt aantal gevallen documenten geheel heb geweigerd nu deze, los van de naam van betrokken personen, een zodanig feitelijke omschrijving behelzen dat aan de hand hiervan de identiteit van een persoon te herleiden is. Dit betreft bijvoorbeeld een CV van een persoon dan wel contactgegevens van derden. Ik zal deze informatie, die inhoudelijk ook niet relevant is voor het ingediende verzoek, dan ook niet openbaren gelet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Op de inventarisatielijst en in de gedeeltelijk openbaar gemaakte documenten is de toepassing van deze uitzonderingsgrond aangegeven met de aanduiding "5.1.2.e".

Andere dan vertrouwelijk aan de overheid verstrekte concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder f, van de Woo kan ik geen informatie openbaar maken wanneer dit de bescherming van concurrentiegevoelige gegevens schaadt en dit belang zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid. Deze uitzonderingsgrond beschermt concurrentiegevoelige bedrijfsgegevens die niet vertrouwelijk aan de overheid zijn verstrekt.

In een beperkt aantal passages staan bedrijfsgegevens die ik niet zal verstrekken. Het betreft de namen van bedrijven die een export-kredietvergunning hebben aangevraagd maar aan wie geen polis is uitgereikt. Het openbaar maken van deze namen zou inzicht geven in bedrijfsvoering van deze bedrijven en de markten waarop zij zich willen begeven hetgeen onevenredig benadelend zou werken.

Voorts betreft het informatie afkomstig van ABP. In deze passages worden onder andere de bedrijfsvoering alsmede concrete investeringen beschreven waar concurrenten hun voordeel mee kunnen doen hetgeen onevenredig benadelend kan werken. Tot slot betreft het zeer specifieke informatie over bijvoorbeeld de afzetmarkt van een bedrijf dan wel lokale partners. Gelet op hetgeen hiervoor is verwoord zal ik deze informatie ook niet verstrekken.

Op de inventarisatielijst en in de gedeeltelijk openbaar gemaakte documenten is de toepassing van deze uitzonderingsgrond aangegeven met de aanduiding "5.1.2.f".

Het belang van het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen

Op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder i, van de Woo kan ik geen informatie openbaar maken wanneer dit het goed functioneren van de Staat of andere overheden schaadt en dit belang zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid.

Concepten

Voor een ordentelijk verloop van het besluitvormingsproces is het belangrijk dat dit gebeurt op basis van voldragen documenten. Wanneer (communicatie over) conceptteksten of de conceptteksten zelf openbaar worden gemaakt, is dit schadelijk voor het goed functioneren van de Staat nu er een publiek debat kan ontstaan over documenten die nog niet rijp zijn voor besluitvorming. Daar is ook hier sprake van. U kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan (communicatie over) concepten van de Kamervragen, burgerbrieven, brieven aan bedrijven, persvragen en woordvoering. Het gaat dus om het intern delen van informatie wat moet leiden tot een definitief document. Ik zal (passages over) conceptteksten dan ook niet openbaar maken. Ik merk hierbij op dat een zekere mate van veiligheid en vertrouwelijkheid noodzakelijk is om te kunnen komen tot een effectieve beantwoording of totstandkoming van een product. Deze documenten maak ik daarom niet openbaar met een beroep op het belang van het goed functioneren van de Staat. Ik merk hierbij op dat definitieve versies van de beantwoording van Kamervragen alsmede verslagen van verhandelingen in de Tweede Kamer en Kamercommissies reeds openbaar zijn. Tevens heb ik de definitieve beantwoording van burgerbrieven, brieven aan bedrijven dan wel ambtelijke memo's (indien aan de orde) deels openbaar gemaakt.

Bij de inventarisatie zijn meerdere documenten aangetroffen die bijvoorbeeld zijn opgesteld ten behoeve van een Commissiedebat, een vragenuurtje,

begrotingsbehandeling, een ontmoeting met een bedrijf dan wel als richtlijn ter beantwoording van vragen van burgers, organisaties en pers. Het betreft dan documenten zoals Q&A's, spreeklijnen, redeneerlijnen dan wel fiches. Deze documenten worden als concepten beschouwd. Ik verwijs hierbij allereerst naar hetgeen ik hierboven heb opgemerkt ten aanzien van concepten.

Voorts merk ik hierbij op dat dergelijke documenten worden opgesteld door ambtenaren en waarin bijvoorbeeld mogelijke vragen en antwoorden worden weergegeven ten aanzien van onderwerpen die mogelijk aan de orde kunnen komen dan wel over onderwerpen die gerelateerd zijn aan de aan de orde zijnde bestuurlijke aangelegenheid. Het zijn derhalve adviezen en voorstellen. Deze informatie maak ik niet openbaar met een beroep op het belang van het goed functioneren van de Staat. Het openbaar maken van deze informatie heeft geen meerwaarde in het licht van een goede en democratische bestuursvoering. Ik merk hierbij op dat het een bewindspersoon vrijstaat om, in afwijking van voornoemde documenten, zelf te bepalen welke onderwerpen aan de orde komen dan wel eigen antwoorden te geven op vragen. Voor zover dat is gebeurd, is die informatie reeds in het openbaar uitgesproken en dus al openbaar. Voor zover de teksten niet zijn uitgesproken door bewindspersonen, zijn zij aan te merken als conceptteksten en voorstellen van ambtenaren.

Ik vind dat het belang van het vertrouwelijk functioneren van deze communicatiewegen, zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid.

Voor documenten die zijn opgesteld ter voorbereiding op gesprekken met bijvoorbeeld bedrijven geldt het bovenstaande eveneens. Deze documenten bevatten bijvoorbeeld spreekpunten, vragen die eventueel kunnen worden gesteld dan wel antwoorden die gegeven kunnen worden. Ook hier staat het een bewindspersoon dan wel betrokken ambtenaar vrij om, afhankelijk van het verloop van het gesprek, zelf invulling te geven aan dit gesprek. In dit geval betreft het bijvoorbeeld delen van een memo dat is opgesteld ten behoeve van een gesprek met het FNV op 12 maart 2015 waarin spreekpunten en visies van ambtenaren zijn verwoord.

Voorts heb ik in een beperkt aantal gevallen delen van documenten geweigerd die betrekking hebben op ambtelijke advisering aan de bewindspersoon. U kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan visies van ambtenaren op de inhoud van (mogelijke) spreekpunten dan wel advisering inzake ingediende moties op het gebied van ontmoedigingsbeleid. Voorts kunt u denken aan (inhoudelijke afwegingen) inzake de wensbaarheid van een voorgenomen bezoek ten tijde van het bilateraal forum op 8 en 9 december 2013 in Israël. Nog los van de omstandigheid dat op delen van die passages het bepaalde in artikel 5.1.2.a van de Woo van toepassing is, zou openbaarmaking van dergelijke afwegingen/adviezen (ook voor de toekomst) het functioneren van de Staat kunnen belemmeren nu dit inzicht zou geven in dit proces en het moeilijker zal zijn om de belangen van Nederland op dit beleidsterrein op juiste en zorgvuldige

wijze te behartigen. Ik merk hierbij op dat het voor ambtenaren, teneinde de belangen op het beleidsterrein van het ontmoedigingsbeleid op juiste en zorgvuldige wijze te kunnen behartigen, mogelijk moet zijn om ideeën en mogelijke oplossingen aan te dragen, bezwaren in te brengen en alternatieven te opperen (zonder te hoeven vrezen later daarop door buitenstaanders te worden aangesproken). Dit geldt eveneens voor ambtelijke appreciaties in relatie tot het ontmoedigingsbeleid.

Tot slot merk ik op dat in een aantal documenten ook de strategische inzet en positie van Nederland wordt beschreven inzake de EU-brede inzet ten aanzien van Israëlische nederzettingen. Het kenbaar maken van deze positie zou tot gevolg kunnen hebben dat het moeilijker zal worden om de belangen van Nederland op dit beleidsterrein in de toekomst op juiste en zorgvuldige wijze te behartigen.

Interne e-mail postbussen en links

Goede communicatie is een belangrijk onderdeel voor het functioneren van de Staat. Dit gebeurt veelal via de mail, daarom is het van belang om dit goed te organiseren. Hiervoor worden ook postbussen voor interne en externe communicatie gebruikt. Daar waar documenten e-mailadressen van interne e-mail postbussen van mijn ministerie dan wel andere organisaties bevatten alsmede links naar interne sites waarop documenten worden opgeslagen heb ik deze geanonimiseerd.

Deze e-mailadressen zijn niet bestemd voor communicatie buiten de kring van de overheid. Openbaarmaking van het e-mailadres kan het gebruik van de interne e-mail postbussen verstoren, omdat in dat geval ook externen naar deze postbus kunnen mailen. Dit zorgt ervoor dat het gebruik van het systeem van interne en externe communicatie wordt verstoord. De potentiële hinder die de gebruikers van deze e-mailadressen kunnen ondervinden van kenbaarheid voor een ieder van deze e-mailadressen, weegt naar mijn oordeel zwaarder dan het algemene belang van openbaarheid. Het openbaar maken van deze informatie heeft tevens geen meerwaarde in het licht van een goede en democratische bestuursvoering. Deze e-mailadressen maak ik daarom niet (geheel) openbaar met een beroep op het belang van het goed functioneren van de Staat. Gelet op voorgaande motivering zal ik eveneens de (toegang)links naar documenten niet openbaar maken. Ook ten aanzien van deze informatie geldt dat de potentiële hinder die de gebruikers hiervan kunnen ondervinden zwaarder weegt dan het algemene belang van openbaarheid.

Op de inventarisatielijst en in de gedeeltelijk openbaar gemaakte documenten is de toepassing van deze uitzonderingsgrond aangegeven met de aanduiding "5.1.2.i".

Het voorkomen van onevenredige benadeling

Op grond van artikel 5.1, vijfde lid, van de Woo maak ik in uitzonderlijke gevallen geen informatie openbaar als dit iemand of een organisatie onevenredige

benadeling toebrengt en de voorkoming daarvan zwaarder weegt dan het belang van openbaarheid.

In een beperkt aantal gevallen is sprake van informatie waarvan openbaarmaking onevenredig benadelend is voor de bij dit dossier betrokken partijen.

Het betreft bijvoorbeeld in vertrouwen verkregen specifieke informatie over (voorgenomen) bedrijfsactiviteiten van een bedrijven dan wel een weergave van de in vertrouwen gedeelde (voorgenomen) besluitvorming van bedrijven daaromtrent. Voorts betreft het de verwoording van een visie van een bedrijf op een kwestie die in een ander land speelde, een door mij in vertrouwen verkregen schrijven van een bedrijf met daarbij als bijlage een brief van een klant alsmede een in een gesprek verwoorde appreciatie over een bedrijf. Dit geldt ook voor verslagen of terugkoppelingen van gesprekken die in vertrouwen met derde partijen zijn gevoerd. Ik zal deze informatie niet openbaar maken omdat openbaarmaking af zou doen aan de vertrouwelijkheid waarin deze informatie is gedeeld. Dit zou niet alleen het desbetreffende bedrijf benadelen maar ook mijn ministerie om dit ertoe zou kunnen leiden dat organisaties in toekomst minder geneigd zullen zijn om informatie te delen, hetgeen eveneens van invloed kan zijn op het op juiste en zorgvuldige wijze behartigen van de Nederlandse belangen op het terrein van het ontmoedigingsbeleid waarbij een goede informatiepositie van belang is. In het licht van het voorgaande heb ik in een document eveneens de namen van bedrijven geanonimiseerd. Het betreft de beantwoording van een vraag van een bedrijf in relatie tot een ander bedrijf en het ontmoedigingsbeleid. Zoals aangegeven dienen derden erop te kunnen rekenen dat zij zich (tot op zekere hoogte) in vertrouwen tot mij kunnen wenden. Gelet op de inhoud van de beantwoording heb ik in dit geval enkel de namen geanonimiseerd en zal ik de overige inhoud openbaren. Het voorgaande geldt ook voor de namen van bedrijven die worden genoemd in de context van een discussie over het (geldende) ontmoedigingsbeleid terwijl zij hier niet bij betrokken zijn. De mogelijkheid bestaat dat bedrijven hierop worden aangesproken dan wel (opnieuw) in een negatieve context worden geplaatst. Ik vind dat de voorkoming van deze benadeling zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid en maak deze informatie daarom niet openbaar.

Op de inventarisatielijst en in de gedeeltelijk openbaar gemaakte documenten is de toepassing van deze uitzonderingsgrond aangegeven met de aanduiding "5.1.5".

Wijze van openbaarmaking en plaatsing op internet

De documenten die door mij openbaar worden gemaakt op grond van de Woo, treft u bij dit besluit in kopie aan. De openbaar gemaakte documenten en een geanonimiseerde versie van dit besluit worden geplaatst op www.rijksoverheid.nl, zodat ze voor een ieder beschikbaar zijn.

Mocht u naar aanleiding van dit besluit vragen hebben, kunt u contact opnemen met de Directie Juridische Zaken via woo@minbuza.nl.

Hoogachtend,
De minister van Buitenlandse Zaken,
namens deze,

Deze brief is niet voorzien van een handtekening. In een formele en beveiligde omgeving is vastgelegd dat de beslissingsbevoegde akkoord is met de inhoud van dit document en de verzending.

Drs. A. Korthals Altes

Plaatsvervangend Directeur Noord-Afrika en Midden-Oosten

Bezwaarschrift indienen

Het onderhavige besluit betreft het tweede van twee deelbesluiten. Tegen het eerste deelbesluit heeft u reeds bezwaar aangetekend. Dit bezwaar wordt geacht tevens gericht te zijn tegen het onderhavige deelbesluit. U heeft tot zes weken na verzending van dit tweede deelbesluit de gelegenheid om uw bezwaarschrift van gronden te voorzien. De gronden dienen te worden gericht aan de Minister van Buitenlandse Zaken, Directie Juridische Zaken, Afdeling Nederlands Recht, Postbus 20061, 2500 EB Den Haag.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Woo

Artikel 1.1

Eenieder heeft recht op toegang tot publieke informatie zonder daartoe een belang te hoeven stellen, behoudens bij deze wet gestelde beperkingen.

Artikel 2.1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
document: een door een orgaan, persoon of college als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, opgemaakt of ontvangen schriftelijk stuk of ander geheel van vastgelegde gegevens dat naar zijn aard verband houdt met de publieke taak van dat orgaan, die persoon of dat college;
milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
Onze Minister: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
publieke informatie: informatie neergelegd in documenten die berusten bij een orgaan, persoon of college als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, of informatie die krachtens artikel 2.3 door een bestuursorgaan kan worden gevorderd.

Artikel 2.5

Bij de toepassing van deze wet wordt uitgegaan van het algemeen belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische samenleving.

Artikel 4.1

1. Eenieder kan een verzoek om publieke informatie richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf. In het laatste geval beslist het verantwoordelijke bestuursorgaan op het verzoek.
2. Een verzoek kan mondeling of schriftelijk worden ingediend en kan elektronisch worden verzonden op de door het bestuursorgaan aangegeven wijze.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.
4. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de aangelegenheid of het daarop betrekking hebbende document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
5. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan binnen twee weken na ontvangst van het verzoek de verzoeker om het verzoek te preciseren en is het de verzoeker daarbij behulpzaam.
6. Het bestuursorgaan kan besluiten een verzoek niet te behandelen, indien de verzoeker niet meewerkt aan een verzoek tot precisering als bedoeld het vijfde lid. In afwijking van artikel 4:5, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt het besluit om het verzoek niet te behandelen aan de verzoeker bekendgemaakt binnen twee weken nadat het verzoek is gepreciseerd of nadat de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
7. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 5.

Artikel 5.1

1. Het openbaar maken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
  - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
  - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
  - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
  - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 3.1 onderscheidenlijk paragraaf 3.2 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de betrokkene uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor de openbaarmaking van deze persoonsgegevens of deze persoonsgegevens kennelijk door de betrokkene openbaar zijn gemaakt;
  - e. nummers betreft die dienen ter identificatie van personen die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven als bedoeld in artikel 46 van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de levenssfeer maakt.
2. Het openbaar maken van informatie blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
  - a. de betrekkingen van Nederland met andere landen en staten en met internationale organisaties;
  - b. de economische of financiële belangen van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen, in geval van milieu-informatie slechts voor zover de informatie betrekking heeft op handelingen met een vertrouwelijk karakter;
  - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
  - d. de inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
  - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
  - f. de bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens;
  - g. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
  - h. de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage;
  - i. het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen.
3. Indien een verzoek tot openbaarmaking op een van de in het tweede lid genoemde gronden wordt afgewezen, bevat het besluit hiervoor een uitdrukkelijke motivering.
4. Openbaarmaking kan tijdelijk achterwege blijven, indien het belang van de geadresseerde van de informatie om als eerste kennis te nemen van de informatie dit kennelijk vereist. Het bestuursorgaan doet mededeling aan de verzoeker van de termijn waarbinnen de openbaarmaking alsnog zal geschieden.
5. In uitzonderlijke gevallen kan openbaarmaking van andere informatie dan milieu-informatie voorts achterwege blijven indien openbaarmaking onevenredige benadeling toebrengt aan een ander belang dan genoemd in het eerste of tweede lid en het algemeen belang van openbaarheid niet tegen deze benadeling opweegt. Het bestuursorgaan baseert een beslissing tot achterwege laten van de openbaarmaking van enige informatie op deze grond ten aanzien van dezelfde informatie niet tevens op een van de in het eerste of tweede lid genoemde gronden.

6. Het openbaar maken van informatie blijft in afwijking van het eerste lid, onderdeel c, in geval van milieu-informatie eveneens achterwege voor zover daardoor het in het eerste lid, onderdeel c, genoemde belang ernstig geschaad wordt en het algemeen belang van openbaarheid van informatie niet opweegt tegen deze schade.
7. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op milieu-informatie die betrekking heeft op emissies in het milieu.